

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अधिपत्याखालील
विविध आरोग्य संस्थाकरिता जिल्हा नियोजन
समितीकडून प्राप्त होणा-या निधीच्या
विनियोगाबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : बीयुडी-२०१२/प्र.क्र.१४२/अर्थसंकल्प,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- २९ डिसेंबर, २०१२

वाचा : १) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग,

क्रमांक : खरेदी-१००७/प्र.क्र.६१/आरोग्य-८, दि.४ डिसेंबर, २००७

२) शासन निर्णय, नियोजन विभाग,

क्रमांक : जिवायो-१००७/प्र.क्र.३९/का.१४४४, दि.१६ फेब्रुवारी, २००८.

प्रस्तावना :-

सर्वसाधारण जिल्हा वार्षिक योजनेचा निधी अर्थसंकल्पीत करून वितरीत करणे व त्यामधील कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतच्या तत्कालीन प्रचलित कार्यपद्धतीमध्ये बदल करून जिल्हा वार्षिक योजनेचा निधी अर्थसंकल्पीत करणे, तरतूदीचे वितरण व प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे, पुर्नविनियोजन करणे, इत्यादी बाबत सुधारीत कार्यपद्धती अवलंबण्याच्या सूचना नियोजन विभागाने दि.१६ फेब्रुवारी, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केल्या आहेत. त्यामधील ४.२ अन्वये जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गतच्या कामांना तांत्रिक मान्यता देण्यासंदर्भात संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाकडून जिल्हास्तरीय अधिका-यांना मार्गदर्शक सूचना व तपासणी यादी निर्गमित करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. सदर सूचनेनुसार या विभागामार्फत यापूर्वी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित झालेल्या नाहीत. अशा प्रकारच्या सूचना प्रशासकीय विभागाकडून उपलब्ध असल्याशिवाय संबंधित योजनांच्या कामांना प्रशासकीय मान्यता देता येणार नाही व निधी वितरीत करता येणार नसल्याच्या सूचना नियोजन विभागाकडून त्यांच्या क्र.डिएपी-२०१२/प्र.क्र.१९४/का.१४८१, दि.२१ मे, २०१२ अन्वये देण्यात आल्या आहेत.

शासन निर्णय :- सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत जिल्हा रुग्णालये, सामान्य रुग्णालये, अति विशेष उपचार रुग्णालये, स्त्री रुग्णालये, उप जिल्हा रुग्णालये, ग्रामीण रुग्णालये इत्यादी रुग्णालयांमार्फत आरोग्यविषयक सेवा सुविधा पुरविल्या जात आहेत. त्याशिवाय या आरोग्य संस्थामधून विविध आरोग्य विषयक कार्यक्रमांही राबविले जात आहेत. आरोग्य विकास क्षेत्राकरिता जिल्हा नियोजन समितीकडून जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत विविध बाबींकरिता अनुदान दिले जात आहे. या अनुदानाच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांना आहेत. तसेच तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार कार्यान्वयीन यंत्रणांना आहेत. तथापि, तांत्रिक मान्यतेच्या दृष्टीने संबंधित प्रशासकीय विभागांनी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या जिल्हा वार्षिक योजनेच्यासंदर्भात खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत :-

(१) जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या अधिनस्त आरोग्य संस्थांचे प्रस्ताव संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा शल्य चिकित्सक तयार करतील.

(२) जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या अधिनस्त असलेल्या संस्थांव्यतिरिक्त इतर संस्थांचे प्रस्ताव संबंधित संस्था प्रमुख तयार करतील.

(३) सार्वजनिक आरोग्य व नियोजन विभागामार्फत वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या शासन निर्णय व परिपत्रकातील मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन प्रस्ताव सादर करण्यात येतील.

(४) जिल्हास्तरीय योजनांना प्रशासकीय मान्यता देतांना खालील बाबी तपासाव्यात.

(अ) जिल्हा नियोजन समितीकडून प्राप्त निधीच्या मर्यादेत तांत्रिक मान्यता मिळालेली असणे,

(ब) औषधी व साहित्य सामग्रीकरीता प्रस्तावित केलेली खरेदी शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश व पंचसुत्र पद्धतीचा अवलंब करून केलेली असणे आवश्यक आहे,

(क) बांधकामासाठी जागेची उपलब्धता असणे आवश्यक आहे,

(ड) अंदाज आराखडे यांना प्रशासकीय मान्यता दिलेली असणे आवश्यक आहे,

(५) जिल्हा नियोजन समितीच्या योजनांवरील खर्चास तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना असतील.

(६) संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांच्याकडून जिल्हाधिकारी तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना योजनांचे निकष, तपशिल व तपासणी याद्या सादर करण्यात येतील.

(७) निविदा मागविणे, स्विकृती करणे व खरेदीबाबतचे अधिकार शासनाच्या त्या-त्या वेळच्या प्रचलित कार्यपद्धती व धोरणानुसार राहतील.

(८) जिल्हा योजनेच्या अंमलबजावणीवर, खर्चावर व तांत्रिक बाबींवर संचालक, आरोग्य सेवा यांचे नियंत्रण असेल. जिल्हा स्तरावर जिल्हा शल्य चिकित्सक व जिल्हा आरोग्य अधिकारी जबाबदार राहतील.

(९) जिल्हा शल्य चिकित्सक कार्यालयातील मुख्य प्रशासकीय अधिकारी/प्रशासकीय अधिकारी व मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद हे "आहरण व संवितरण अधिकारी" म्हणून आणि उप संचालक, आरोग्य सेवा (प्रभारी परिमंडळे) हे "नियंत्रक अधिकारी" म्हणून काम पाहतील.

(१०) जिल्हा वार्षिक योजनांच्या खर्चाचे उपयागिता प्रमाणपत्र, पुर्णत्वाचे दाखले, खर्चाचा ताळमेळ व विनियोजन लेखे इत्यादीबाबतची सर्व कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संचालक, आरोग्य सेवा यांची राहिल.

(११) जिल्हा योजनेतील गैरव्यवहार, लेखा आक्षेप, लोकलेखा समिती इत्यादी बाबीबाबत माहिती सादर करण्याची/कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा पातळीवरील संबंधित कार्यान्वयीन यंत्रणेची राहिल.

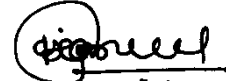
(१२) जिल्हा योजनासंबंधी विधान मंडळाला माहिती सादर करणे तसेच विधान मंडळाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करणे, अर्थसंकल्प नियमावलीच्या तरतूदीनुसार विविध बाबीसंबंधी समन्वय करण्याची जबाबदारी संचालक, आरोग्य यांची राहिल.

(१३) जिल्हास्तरीय कार्यकारी यंत्रणेने या विभागास व नियोजन विभागास प्रशासकीय मान्यता, प्रत्यक्ष खर्च, भौतिक साध्य याबाबतची माहिती सादर करावी.

(१४) जिल्हास्तरीय योजनांचे मासिक खर्चाचे अहवाल दरमहा ५ तारखेपर्यंत जिल्हा शल्य चिकित्सक व तत्सम जिल्हा यंत्रणा, जिल्हाधिकारी व संचालक, आरोग्य सेवा यांना सादर करतील.

सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ ६०/१४८१, दि.२९/११/२०१२ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच हा शासन निर्णय संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१२१२२९१५४२११६२१७ अन्वये महाराष्ट्र शासनाचे अधिकृत संकेतस्थळ www.maharashtra.gov.in यावर उपलब्ध करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(कांतीलाल उमांग)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,

मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
मा.मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण, मंत्रालय, मुंबई,
मा.राज्यमंत्री, सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण, मंत्रालय, मुंबई,
मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,
सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समिती,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
सर्व कोषागार अधिकारी,
महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई,
महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर,
महालेखापाल-१ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई,
महालेखापाल-२ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर,
महालेखापाल (स्थानिक संस्था), महाराष्ट्र, मुंबई,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई / निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,
संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
सह संचालक (अर्थ.व प्रशा.), आरोग्य सेवा, पुणे,
सहायक संचालक (लेखा व लेखा परिक्षा), आरोग्य सेवा, पुणे,
सर्व उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
नियोजन विभाग (का.१४८१), मंत्रालय, मुंबई,
वित्त विभाग/ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग/आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
निवड नस्ती (अर्थसंकल्प), सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,